

ประกาศกรมการค้าภายใน
เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานข้าวหอมมะลิ
บรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ (ฉบับที่ ๒)

ตามที่กรมการค้าภายในได้ออกประกาศกรมการค้าภายใน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์
และวิธีการรับรองมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๕๐ ไปแล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการดำเนินงานรับรองมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุ
จำหน่ายภายในประเทศให้สอดคล้องกับการปรับปรุงมาตรฐานข้าวหอมมะลิตามประกาศกระทรวง
พาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๖ อธิบดีกรมการค้าภายใน จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของข้อ ๓ แห่งประกาศกรมการค้าภายใน เรื่อง การกำหนด
หลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ให้นำคำนิยามมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์
เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ ในข้อ ๑ และที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือประกาศ
กำหนดในภายหน้า มาใช้บังคับกับมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศแนบท้าย
ประกาศนี้โดยอนุโลม ยกเว้นคำนิยามในข้อ ๑ (๑)”

ข้อ ๓ ประกาศกรมการค้าภายใน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐาน
ข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑) ในข้อ ๘ ให้แก้ไขคำว่า “สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร” เป็น “กองส่งเสริมการค้า
สินค้าเกษตร ๒”

(๒) ในข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ และข้อ ๒๔ ให้แก้ไขคำว่า “ผู้อำนวยการ
สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร” เป็น “ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๒”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ แนบท้ายประกาศ
กรมการค้าภายใน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่าย
ภายในประเทศ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้มาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่าย
ภายในประเทศแนบท้ายประกาศนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายสมชาติ สร้อยทอง)
อธิบดีกรมการค้าภายใน

มาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ

แบบท้ายประกาศกรมการค้าภายใน เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานข้าวหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ (ฉบับที่ 2)

ลงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2557

พันธุ์ข้าว ข้าวหอมมะลิ (HOM MALI RICE) คือ ข้าวกล้องและข้าวขาวที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกเจ้าพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง และกรรมวิธีการเกษตร กระบวนการเกษตรและสหกรณ์ ประกาศรับรองว่าเป็นพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 และพันธุ์ กข.15 ซึ่งมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ ขึ้นอยู่กับว่าเป็นข้าวใหม่หรือข้าวเก่า และมีความบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 92

ลักษณะและขนาดเมล็ดข้าว เป็นข้าวเมล็ดยาวมีความขาว ท้องไข้อยู่โดยธรรมชาติ มีขนาดเมล็ดความยาวเฉลี่ยของข้าวเต็มเมล็ดที่ไม่มีส่วนใดหัก ต้องไม่ต่ำกว่า 3.2 : 1

ต่อความกว้างเฉลี่ยของข้าวเต็มเมล็ดที่ไม่มีส่วนใดหัก ต้องไม่ต่ำกว่า 3.2 : 1

คุณสมบัติทางเคมีและการหุงต้ม มีปริมาณอะมิโนส (AMYLOSE) ร้อยละ 13 - 18 ที่ระดับความชื้นร้อยละ 14.0 มีอุณหภูมิแป้งสุกต่ำ ซึ่งมีการสลายเมล็ดในต่ำ (ALKALI SPREADING VALUE) ระดับ 6 - 7

(ค่าที่กล่าวถึง คือ สารละลาย KOH = POTASSIUM HYDROXIDE ความเข้มข้น 1.7%) เมื่อหุงเป็นข้าวสวยแล้วเมล็ดข้าวสวยจะอ่อนนุ่ม

ชนิดข้าว	ส่วนผสม (หน่วย:ร้อยละ)					ข้าวและสิ่งที่มีปนได้ไม่เกิน (หน่วย:ร้อยละ)								ระดับการสี
	ข้าวเต็มเมล็ด	ต้นข้าว	ส่วนของข้าวหัก	ข้าวหักและปลายข้าวสีวัน		ข้าวเมล็ดแดงและหรือข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน	ข้าวเมล็ดเหลือง	ข้าวเมล็ดเสีย	ข้าวเหนียวขาว	ข้าวเปลือก	เมล็ดลีบ เมล็ดอ่อน เมล็ดฟิซัน และวัตถุอื่นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน			
				ทั้งหมด (รวมทั้งข้าวหักที่ไม่ผ่านตะแกรง เบอร์ 7 และปลายข้าวสีวัน)	ข้าวหักที่มี ความยาวไม่ถึง ส่วนขั้นต่ำที่กำหนด และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7							ปลายข้าวสีวัน		
ข้าวขาวหอมมะลิ 100%	≥ 60.0	-	≥ 5 - < 8	≤ 4.5	≤ 0.5	≤ 0.1	0.5	0.2	3.0	0.25	1.0	5 (เมล็ด/ก.ก.)	0.2	สีพิเศษ
ข้าวขาวหอมมะลิ 5%	≥ 60.0	-	≥ 3.5 - < 7.5	≤ 7.0	≤ 0.5	≤ 0.1	2.0	0.5	6.0	0.25	1.5	8 (เมล็ด/ก.ก.)	0.3	สีดี
ข้าวขาวหอมมะลิ 10%	≥ 55.0	-	≥ 3.5 - < 7	≤ 12.0	≤ 0.7	≤ 0.3	2.0	1.0	7.0	0.5	1.5	13 (เมล็ด/ก.ก.)	0.4	สีดี

หมายเหตุ : < น้อยกว่า, ≤ น้อยกว่าหรือเท่ากับ, > มากกว่า, ≥ มากกว่าหรือเท่ากับ, 0 ไม่มี, - ไม่กำหนด

ชนิดข้าว	ส่วนผสม (หน่วย:ร้อยละ)				ข้าวและสิ่งที่ย่อยมีปนได้ไม่เกิน (หน่วย:ร้อยละ)							ระดับการดี
	ข้าวเต็มเมล็ด	ต้นข้าว	ส่วนของข้าวหัก	ข้าวหัก	ข้าวเมล็ดแดง	ข้าวเมล็ดเหลือง	ข้าวเมล็ดท้องไข่	ข้าวเมล็ดเสีย	ข้าวเหนียวขาว	ข้าวเปลือก	เมล็ดลีบ เมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน	
ข้าวกล้องหอมมะลิ 100%	≥ 80.0	-	≥ 5 - < 8	≤ 4.5	1.5	0.75	6.0	0.75	1.5	1.0	5.0	-
ข้าวกล้องหอมมะลิ 5%	≥ 75.0	-	≥ 3.5 - < 7.5	≤ 7.0	2.0	1.0	6.0	1.0	1.5	1.0	6.0	-
ข้าวกล้องหอมมะลิ 10%	≥ 70.0	-	≥ 3.5 - < 7	≤ 12.0	2.0	1.0	7.0	1.0	1.5	2.0	7.0	-

หมายเหตุ: < น้อยกว่า, ≤ น้อยกว่าหรือเท่ากับ, > มากกว่า, ≥ มากกว่าหรือเท่ากับ, 0 ไม่มี, - ไม่กำหนด

ชนิดข้าว	พื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิ	ส่วนผสม (หน่วย:ร้อยละ)						ข้าวและสิ่งที่ยอดปนได้ไม่เกิน (หน่วย : ร้อยละ)			
		ข้าวเต็มเมล็ด	ข้าวหักที่มียาวตั้งแต่ 6.5 ส่วนขึ้นไป และข้าวเต็มเมล็ด	ข้าวหักที่มียาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป	ข้าวหักที่มียาวไม่ถึง 6.5 ส่วน และไม่เกินตะแกรงเบอร์ 7	ข้าวหักที่มียาวไม่ถึง 5.0 ส่วน และไม่เกินตะแกรงเบอร์ 7	ปลายข้าวสีวัน	ข้าวเหนียวขาว			วัตถุดิบ
								ทั้งหมด (รวมทั้งปลายข้าวสีวัน)	ปลายข้าวสีวัน	วัตถุดิบ	
ข้าวขาวหักหอมมะลิ เอวันลิพิเศษ	100%	≤ 15.0	-	≥ 74.0	-	≤ 10.0	≤ 1.0	1.5	0.5	0.5	
ข้าวขาวหักหอมมะลิ เอวันลิ	100%, 5%, 10%	-	≤ 15.0	-	≥ 80.0	-	≤ 5.0	1.5	0.5	0.5	

หมายเหตุ : < น้อยกว่า, ≤ น้อยกว่าหรือเท่ากับ, > มากกว่า, ≥ มากกว่าหรือเท่ากับ, 0 ไม่มี, - ไม่กำหนด